

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala

N Y M B U R S K Ý

PÁBITEĽ

číslo 80

Mezinárodní hrabalovská konference

„Bohumil Hrabal neidylický“ – takový název dostala mezinárodní konference s podtitulem „Přehlížené a ukryté aspekty jeho díla“, která se konala v nymburském kině od 25. do 27. dubna. Za podpory města Nymburk ji uspořádaly Městská knihovna v Nymburce a Univerzita Karlova. Program připravili Jan Červinka, Jakub Česka, Pavel Hošek a Marek Ďurčanský.

Ve čtvrtek 25. dubna proběhly tři tematické bloky. V prvním se svými příspěvky vystoupili Xavier Galmiche, profesor české literatury a dějin a středoevropské kultury na pařížské univerzitě Sorbonna, básník, prozaik, překladatel z češtiny, držitel ceny Premia Bohemica Moravské zemské knihovny v Brně za souborné dílo: *Alternativní spiritualita u Bohumila Hrabala*; Sylvie Richterová, profesorka bohemistiky působící na univerzitě v Římě, spisovatelka – autorka experimentálních próz, románů, básnických sbírek a literárních esejí: *Hrabalova poetika, estetika, filosofie a metafyzika. Génus vypravěče a objektivní přínos spisovatele*; Kenichi Abe, docent tokijské univerzity, japonský bohemista, překladatel, do japonštiny přeložil Postřižiny a Obsluhoval jsem anglického krále: *Šatník představí aneb metafory v díle Bohumila Hrabala*.

V druhém bloku se představili Jiří Pelán, profesor Univerzity Karlovy, literární historik, překladatel, autor např. knihy Bohumil Hrabal: pokus o portrét: *Hrabalovy chronotopy. Kladno, Libeň, Nymburk*; Joanna Goszczyńska, polská slavistka, bohemistka, překladatelka, autorka sborníku prací věnovaných Bohumilu Hrabalovi *Hledání prolog: Křehkost idylly*; Pavel Hošek, profesor Univerzity Karlovy, teolog, religionista, spisovatel, autor knihy *Evangelium podle Hrabala: Pábitel na faře*.

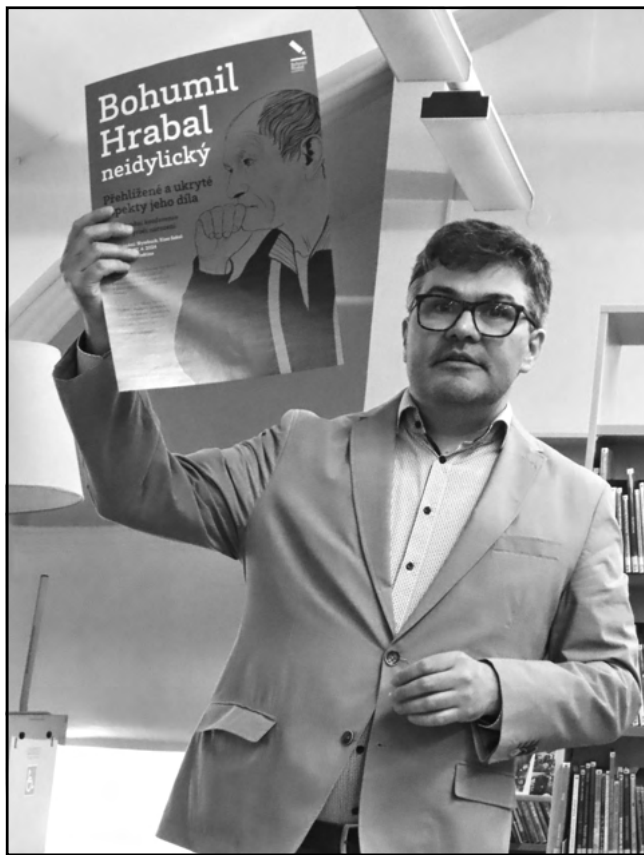
V bloku třetím vystoupili Anna Förster, bohemistka z univerzity v Erfurtu, autorka např. knihy Bohumil Hrabal, Jaroslav Hašek a filologie: *Samizdatový Barthes. Bohumil Hrabal a jiní jako čtenáři a překladatelé francouzské literární teorie*; Jakub Česka, docent na Karlově univerzitě, literární vědec, spisovatel, autor např. knihy Bohumil Hrabal – autor v množném čísle: *Kočky v hlavě Bohumila Hrabala. Za znepokojivou novelou Autíčko*.

Na večer se účastníci přemístili do gymnázia, kde měli studentky a studenti pod vedením Mileny Válkové připravené scénické čtení povídky *Jetel růžák* z knihy *Krasosmutnění. Následovala projekce dokumentu České televize Hrabalova chata* a beseda s režisérem a scénáristou Jakubem Motejzíkem.

Na páteční program byly připravené čtyři bloky.

V prvním vystoupili Josef Fulka, docent na Karlově univerzitě, filosof a překladatel: *Pohled do hlubin času. Poznámky k Harlekýnovým miliónům*; Agata Firlej, profesorka slavistiky na Univerzitě Adama Mickiewicze v polské Poznani: *Funkce onirismu v Hrabalově próze*; Miloš Kučera, docent na Karlově univerzitě, psycholog, spisovatel: *Ostře sledované vlaky. Moderní („parodická“) verze antické tragédie*.

Druhý blok příspěvků patřil Jaroslavu Novotnému, docentu UK, filozofu, ontologovi: *Konečnost, přístupnost jsoucího a tvorba v Hrabalových textech*; Marii Zetové, studentce humanitních studií UK: *Tělo v prázdech Bohumila Hrabala*; Michalu Špínovi, redaktoru kulturního časopisu A2, publicistovi, překladateli, odborníku na železnici: *Doostřeno na vlaky. Pohledy na železnici skrze dílo Bohumila Hrabala*.
(Pokračování na str. 4)

Ředitel nymburské knihovny Jan Červinka zve na konferenci

Olina Kaufmanová

Michal Plavec

Xavier Galmiche

Jan Kahuda

Jaroslav Novotný

Sylvie Richterová

Marie Zetová

Michal Špína

Agata Firlej

Radek Diestler

Kenichi Abe (stín Jakuba Češky)

Miloš Kučera

Jakub Češka

Anna Förster

Václav Matoušek

Jana Kavánová

Marek Ďurčanský

Josef Fulka

Jiří Pelán a Joanna Goszczyńska

Przemysław Dakowicz

Jakub Češka a Pavel Hošek

Jindra Pavelková a Lenka Pokorná

Účastníci konference při procházce za nymburskou historií

(Dokončení ze str. 1)

Na třetí blok příspěvků si připravili své referáty: Jindra Pavelková a Lenka Pokorná Korytarová z Moravské zemské knihovny v Brně: *Dílo Bohumila Hrabala v překladech*; Václav Matoušek, profesor na Karlově univerzitě, archeolog: *Kersko před Hrabalem aneb Založení a počátky výstavby rekreační kolonie Kersko*; Pavel Fojtík, historik Polabského muzea v Poděbradech, spoluautor knihy Nymburkem ve stopách Bohumila Hrabala: *Architekt Bóža Dvořák a chata Bohumila Hrabala v Kersku* – její

historie v kontextu rozvoje kerského chatového lázeňského městečka; Jana Kavánová z Polabského muzea v Poděbradech, spoluautorka knihy Bohumil Hrabal známý a neznámý: *Vize nové expozice Bohumila Hrabala ve Vlastivědném muzeu v Nymburce*.

Poslední programový blok: Radek Diestler, redaktor internetového portálu iDNES.cz, hudební publicista, spisovatel: *Bohumil Hrabal v říši hudby*; Olina Kaufmanová, vzduchoplavkyně – Michal Plavec, kurátor leteckých sbírek Národního technického muzea, publicista, spisovatel: *Jak se Hra-*

bal povznesl. Plavba balonem nad Kerskem v září 1993 a osoba Ivo Vodsedálka; Marek Ďurčanský, historik, vedoucí archivu Univerzity Karlovy, spisovatel, – Jan Kahuda, archivář Národního archivu ČR, historik, spisovatel: *Muž, kterého Hrabal nemohl minout. Nymburský právník a muzikolog Zdeněk Culka*; Przemysław Dąkiewicz, polonista na univerzitě v Lodži, publicista, básník, spisovatel: *Gesta loučení – několik vět o tom, jak Hrabal odcházel – v literatuře a od literatury*.

Večerní program – koncert bratislavské kapely Tornádo Lue, proběhl v baru U Strejčka.

V Městské knihovně Nymburk si zájemci mohli prohlédnout výstavu obálek knih Bohumila Hrabala a o Bohumilu Hrabalovi v zahraničí nazvanou „Global Hrabal aneb Hrabal světový“.

V sobotu účastníci konference seznámili při komentované vycházce Marek Ďurčanský s historií Nymburka, s návštěvou Postřižinského pivovaru, a odpoledne se vypravili na procházku do jarního Kerska se zastávkami na hradištském hřbitově, u Hrabalovy chaty a u hotelu Modrá hvězda v Sadské.

Při loučení řekl Pavel Hošek: „Stále ve mně doznívají dojmy z konference, vesměs velmi kladné. Mám radost, že jsme společně přispěli k šíření odkazu velkého (podle mě největšího) spisovatele.“

Hned v pondělí 28. dubna odvysílala z konference Česká televize v Událostech v kultuře pěknou reportáž.

Organizátoři slíbili, že všechny příspěvky z konference budou obsaženy v chystaném sborníku. **- hoř -**

Studenti si vzali Hrabala za svého

Minulostí je protest studentů z podzimu roku 2014, který byl ale s největší pravděpodobností vyprovokován některými rodiči, proti přijetí jména Bohumila Hrabala, jako studenta, který sice ve škole propadal a z českého jazyka měl dostatečnou, ale stal se světovým spisovatelem, do názvu školy.

Jak se ukázalo při akcích k připomenutí sto desátého výročí spisovatelova narození, ti současní studenti Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce jsou na svou školu i slavného abiturienta náležitě hrdí.

Ve středu 27. března se ve vestibulu gymnázia uskutečnilo komorní setkání „Spisovateli k narozeninám“, v němž kromě hostů vystoupili i sami studenti a vyjádřili se naprosto jasně: Bohumil Hrabal je jejich spisovatelem.

Na úvod mezinárodní konference „Bohumil Hrabal neidylický“, která se konala od 25. do 27. dubna, připravili projektový den. V deseti učebnách se v průběhu dne mohli návštěvníci, a bylo jich opravdu hodně, seznámit s díly B. H. prostřednictvím her, kvízů, soutěží, projekcí a scénického čtení. Témata byla například „Staňte se básníkem“, „Přijďte si zastřelit divočka“, „Otestujte své překladatelské dovednosti“, souboj družstev „Skorohospodský kvíz“, „Hrabalovo dílo teoreticky i prakticky“... V učebně nade-

psané „Obsluhovali jsme anglického prince“ bylo připraveno občerstvení. Ona parafráze Hrabalova díla není náhodná. Skutečně hostili vlastnoručně napečenými dobrotami britského prince Edwarda, vévodu z Edinburghu. Při setkání s ním v rámci udílení

cen DofE v květnu 2023 mu představili svůj projekt Dofebufetik, jehož náplní je příprava jídel, která jsou na různých akcích prodávána, a výtěžek je využit například na dárky pro děti z ohrožených rodin. Celkem už takto vydělali víc jak 300 000 Kč.

Studentky gymnázia s princem Edwardem, vévodou z Edinburghu

Napůl uplakané Hrabalovo Kersko

Dopoledne to vypadalo, že se s posledním, pětadvacátým Hrabalovým Kerskem, jež se konalo v sobotu 18. května, rozloučíme s pláčem. Alespoň tím nebeským, neboť dost vytrvale pršelo. Však také účastníci procházky Kerskem, vedené Pavlem Fojtíkem, pěkně vymokli. Stejně jako účastníci cyklojízdy. Na její start se kromě Helenky Marešové a Lucie Makovičkové z knihovny dostavila pouze jihomoravská parta Sušilových, která se pro letošek rozrostla na čtyřiačtyřicet účastníků.

Středočeská hejtmanka Petra Pecková

Občas zapršelo ještě i na začátku programu na zahradě Lesního ateliéru Kuba při vystoupení ToJo bandu, i při oficiálním zahájení hejtmankou Středočeského kraje Petrou Peckovou a vedoucí odboru kultury a školství Městského úřadu Nymburk Radkou Kakrdovou, a když na jevišti nastoupili hálkovští protagonisté úryvku z muzikálu „Slavnosti sněženek“, přišel dokonce velký „pršák“, což však diváky vůbec neodradilo.

Polský námořní kapitán Ryszard Borowski patří k „inventáři“ Hrabalova Kerska

Pak ale všechny mraky odpluly a až do večera svítlo slunce.

V dalším programu vystoupili zpěváci Bára Štěpánová, Jakub Hübner a Alžběta Bohdanová, hostem Domácích úkolů Zuzany Maléřové byl herec Pavel Melša. Jan Řehounek a Jirka Černý představili a pokřtili své nové publikace „Biografická data života a díla Bohumila Hrabala“ (viz str. 8) a turistický průvodce „Polabím do Kerska po stopách Bohumila Hrabala“, Broňa Kuba se pochlubil další knihou „Slavnosti sněženek – třetí setkání v Hrabalově Kersku, a spolu s režisérem Petrem Kolihou, herci Jitkou Zelenohorskou, Petrem Bruknerem, Pavlem Novým, textařkou Evou Tučnou a historikem Pavlem Fojtíkem ji pokřtili a poslali ke čtenářům (viz str. 10).

Tradiční cenou za šíření dobrého jména Bohumila Hrabala Zlatý Cassius byl

tentokrát poctěn divadelní spolek Hálek Nymburk. Dojemného ocenění se dostalo od nymburské knihovny manželům Janě a Broňovi Kubovým za neúnavnou práci při organizování Hrabalova Kerska.

Úžasným vyvrcholením odpoledne bylo bezesporu vystoupení zpěvačky Radúzy. O pohodu zbytku dne se postarala hudební skupina Pohoda ze zpěvačkou Zdeňkou Hamerovou.

Součástí Hrabalova Kerska byly samozřejmě i výstavy – „Život a dílo Bohumila Hrabala“ (muzeum) a „S Bohumilem na věčné časy“ (Česká unie karikaturistů), knihovna připravila „Knižní hnízdo“ především pro děti, nechyběl prodej upomínkových předmětů a kvalitní občerstvení.

V konečném součtu organizátoři dosáhli k tomu, že na poslední Hrabalovo Kersko přišlo víc jak tisíc lidí. **- hoř -**

Kocoura převzali Hálkovci

Již pošesté byla u příležitosti Hrabalova Kerska udělena Cena za šíření dobrého jména Bohumila Hrabala „Zlatý Cassius“. Kolektiv pořadatelů se tentokrát jednomyslně rozhodl ocenit zásluhy Divadelního spolku Hálek Nymburk.

Nejenže téměř každý rok konání našeho tradičního kerského setkávání nastudoval a uvedl divadelní inscenaci Hrabalových textů, ale dalo by se říci, že Bohumil Hrabal patří mezi jeho pravidelně uváděné autory. Svá představení hraje nejen na vlastních prknech Hálkova městského divadla v Nymburce, ale často s nimi vyjíždí na zájezdy i divadelní přehlídky.

Poslední své divadelní představení Hrabalových „Slavností sněženek“ uvedl před dvěma stovkami diváků jako dozvuk Hrabalova Kerska na zahradě Lesního ateliéru Kuba v Kersku 19. května.

Krásného keramického kocoura s divadelními maskami vytvořil, jako vždy, Broňa Kuba.

Hálkovci převzali z rukou Bronislava Kuby a Jana Řehounka Zlatého Cassia

Křest knihy Bronislava Kuby

Jaroslav Šturma (Pepin) a Amálka Votrubová (Maryška)

Jan Řehounek a Jiří Černý

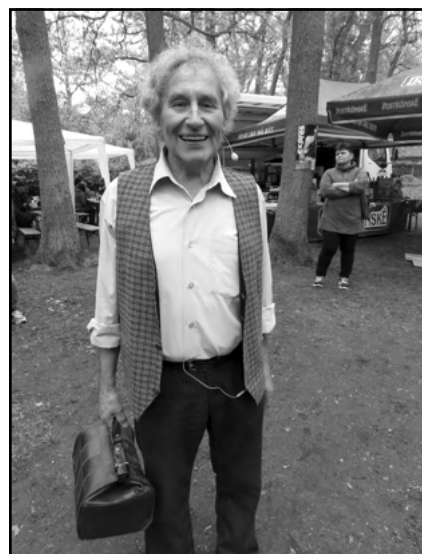
Raduza

Jitka Zelenohorská a Broňa Kuba

Poděkování manželům Kubovým

Jarda Šturma – „zasloužilý“ strýc Pepin

Kolektiv děvčat z nymburské knihovny

Bára Štěpánová

Zrekonstruovaná Hrabalova chata v Kersku, vlevo Hrabalovo auto

JAKO BY SI SPISOVATEL JEN NA CHVILKU ODSKOČIL

V pátek 17. května za účasti politické reprezentace Středočeského kraje včetně hejtmanky Petry Peckové a v sobotu 18. května pro veřejnost se otevřela zrekonstruovaná chata Bohumila Hrabala v Kersku.

Naštěstí byla zavržena původní představa megaprojektu vytvořit u chaty zázemí pro stovku návštěvníků, případně pro rezidenční pobyty spisovatelů – zvítězil zdravý rozum a projekt, který si i tak vyžádal náklady šesti milionů korun, přinesl zdařilý výsledek. Dokonce jeho autorky, dnes již bývalé studentky architektury na ČVUT Eliška Houdová a Jitka Zemanová, byly loni oceněny ve studentské soutěži o Cenu Břetislava Štorma.

Současná podoba chaty je jakýmsi „haus-muzeem“ – návštěvník nabude dojmu, že

pan spisovatel právě odešel do Hájenky na pivo. Jeho obydlí byla navržena podoba z osmdesátých let, kdy zde pobýval a napsal svá stěžejní literární díla. Vybavení jednotlivých místností bylo uspořádáno podle autentických dokumentárních fotografií, a to z nábytku, který se v chatě dochoval, a ze sbírek Polabského muzea – řadu předmětů věnovali lidé, kteří zareagovali na výzvu v tisku. Malé návštěvnické skupiny si tak budou moci s výkladem průvodce vychutnat genia loci chaty i Kerska.

V průběhu léta by měly být rovněž provedeny úpravy zahrady včetně lavičky a stolu, u kterého pod korunami bříz spisovatel psával. Komentovanou prohlídku, na několika označených stanovištích, s 3D historickým modelem zahrady a chaty seřazeným na základě dobových fotografií, namluvenou ve čtyřech jazycích, budou moci návštěvníci absolvovat pomocí mobilní aplikace s prvky rozšířené reality. Druhou částí aplikace je povídka současného spisovatele Vratislava Kadlece inspirovaná Hrabalovou zahradou. Zájemci si budou moci aplikaci zapůjčit i s mobilním telefonem v chatě nebo ji stáhnout do vlastního zařízení.

Chata bude otevřená od úterý do neděle,

zájemci o prohlídku si musí termín rezervovat na webových stránkách Polabského muzea v Poděbradech. K dispozici jsou tři komentované prohlídky denně, od 12, 14 a 16 hodin, vždy pro skupinu sedmi lidí. Vstupné je stanoveno na 200 korun, snížené na 150 korun.

Polabské muzeum nabídne i několik atraktivních upomínkových předmětů: pamětní medaili, turistické známky, razítka a pamětní bankovku (viz str. 10).

- hoř -

Interiér „hradla“

Hrabalův pracovní stůl

Dvě nové publikace

Jiří Černý a nakladatelství Ivana Ulrycha Vega-L Nymburk vydali ke 110. výročí narození Bohumila Hrabala publikaci „Polabím do Kerska po stopách Bohumila Hrabala“ (turistický průvodce). Jak píše v úvodu „...je určen všem, kteří se chtějí pěšky, na kole či autem, vydat půvabnou polabskou krajinou po místech, která jsou navždy spjata s životem spisovatele Bohumila Hrabala.“

Trasa je, s popisem jednotlivých míst, vedena z Nymburka přes Písty, Hradištko, s odbočkou na Sadskou, do Kerska, kde sleduje naučnou stezku „po místech, která měl Bohumil Hrabal rád“. V závěru jsou uvedeny rovněž tipy na výlety do Polabí a okolí Nymburka.

Brožurka je vybavena řadou fotografií a mapkou.

Jan Řehounek vydal rovněž ke 110. výročí narození našeho spisovatele útlou knížku „Biografická data života a díla Bohumila Hrabala a osob a událostí úzce souvisejících“. „Nejde o nějakou velkou literaturu, je to spíše pomůcka pro badatele a studenty, kde v případě potřeby najdou potřebné datum, událost, vydání knihy, uvedení divadelního představení, a to nejen za spisovatelova života, ale i v posledních třech desetiletích,“ říká Jan Řehounek.

OHLEDNUTÍ

Rozhovor na neděli

V rámci televizních novin Československé televize 25. března 1984 byl odvysílán Rozhovor na neděli s Bohumilem Hrabalem u příležitosti jeho sedmdesátých narozenin.

Když jsme spolu hovořili naposledy, měl jste celou řadu tvůrčích plánů. Jak se naplnily? *Jakmile člověk začne vyprávět o tom, na čem dělá, tak to náh jako stagnuje, ale já jsem teda opravdu si zamakal, jo... minulej rok jsem napsal asi osm set stran takovýho toho textu a la prima, takovej ten velkej šmír, no a teď pod dojmem chvil, když mám čas, tak na tom pracuju, bude se to jmenovat Svatby v domě... je to můj životopis, ale já bych ho vyprávěl velice zkresleně, tak ho nechám vyprávět jakoby svojí ženou, která má na mě kritické pohled, bude věci a mne líčit jaký jsem ve skutečnosti a ne jak bych se jevit veřejnosti chtěl.*

V souvislosti s vašim jubileem začínají opět novináři na západě přicházet se spekulacemi kolem vašich postojů a vaší tvorby. Zřejmě jim není po chuti, že píšete a publikujete. Co si o tom myslíte?

No tak... já jim nemůžu v tom zabránit, ovšem já jako za sebe s uspokojením říkám, že žiju tady, v této zemi, a to, prostě co já si myslím, tak to říkám svými knihami... ve společnosti ve které a se kterou žiji.

Řekněte mi, když se tak ohlédnete, za tím dosavadním životem, co v něm bylo nejcennější?

No nejcennější bylo to, že jsem vždycky všechno napřed žil a pak jsem teprve psal. Dokonce jako vlastně spisovatel jsem vůbec nechtěl být, jo, mě stačí ten krásnej život, kterej jsem měl, protože já jsem život považoval a považuju ještě i teďka za dílo umělecké, za dílo, které si člověk musí stvořit, obzvláště když už není mlád, když všechno dostává od přírody.

Představte si, že byste měl možnost napsat dopis, který by si přečetli všichni lidé na celém světě. Co byste do něj napsal?

Myslím, že noviny a komunikativní prostředky na světě jsou toho plný a není to nic než ten zdánlivě obyčejnej mír, ve kterém by lidi, ne žili tak jako vysloveně a totálně mírově, ve světě, ve kterém může dojít ke konfliktu, může dojít k brachiálním násilím krz hezkou holku, nebo krz třeba fotbalovej zápas, ovšem tak jak člověk je informován o tom, jak by vypadala tato válka, tak není vůbec šance... by nebylo vítěze, čili teď pevně věřím z tohoto úhlu pohledu, podle mne ten mír bude.

O ZAPOMÍNÁNÍ A ZABÚDANÍ

... a je po Kersku. Asi naozaj poslednom, ako sa tam vraví, v „doterajšom formáte“. Dôvody takéhoto rozhodnutia sú vcelku jasné a pochopiteľné, a keď sa nad nimi rozumný človek zamyslí, uzná, že nič iného sa ani nedalo urobiť. Tu sa však náramne hodí ono obľíbatne Hrabalove ALE!

V tejto súvislosti si treba pripomenúť slová Susanne Roth „Nebor! dostane-li se zapomínání jednou k moci a člověk ztratí navždy svou paměť, nedokáže si již nikdy uvědomit, že se stal obětí právě tohoto zapomínání. Skutečnosti, které již nelze nijak pojmenovat, přestávají existovat v okamžiku, kdy slova, která je označují, se vyřadí nebo změni svůj význam. Jednou zrazení, ztratí tito lidé smysl pro svou minulost, pro svou přítomnost, pro kontinuitu kterýchkoliv hodnot.“

Na Bohumila Hrabala sa síce nezabudne ani po skončení akcie „Hrabalove Kersko“, no určite sa o ňom bude hovoriť menej, možno oveľa menej, menej sa bude jeho meno i tvorba pripomínať. Zároveň, čo si budeme navrávať, sa bude o ňom menej čítať a menej sa budú čítať aj jeho knihy. Výsledkom tohto reťazenia sa neblahých udalostí, bude zabúdanie. Čiastočné, ale nebezpečné. Pre samotného Hrabala, jeho fanúšikov i celkovo pre českú literatúru.

„Hrabalove Kersko“ po dvadsať päť rokov Bohumila Hrabala intenzívne pripomínalo laickej, ale i odbornej verejnosti, inšpirovalo bežných čitateľov i literárnych vedcov a kritikov, špecializovaných publicistov a novinárov všeobecne. Dokonca malo nemalý vplyv aj na umelcov, napríklad maliarov či spisovateľov. „Záverčnou“ Kerska mnoho, ak nie všetky aktivity s ním spojené, nevraviac o živých výstupoch a produkciách divadelníkov, hercov, spevákov a všeobecne vystupujúcich pamätníkov veľkého spisovateľa na pódiu pred nadšeným publikom jeho obdivovateľov, ktorí už nikoho nepobavia, nepoučia, nedojmú.

A opäť sme pri hrozbe zabúdania. Aj mimo „Hrabalovho Kerska“ sa mnoho ľudí, tiež z dôvodu prostej nevedomosti, o Hrabala ani doteraz nezaujímal, ba o svojom slávnom spisovateľovi často-krát (ach jaj, ach jaj, ako zvykne lamentovať moja vnučka), ani ne-

vedelo. Vyzerá to tak, a skutočne nechcem „Hrabalove Kersko“ preceňovať, že o Bohumilovi Hrabalovi toho bude verejnosť vedieť ešte menej. Takýto neradostný vývoj nesporne hrozí, čo si budeme hovoriť, ba on práve nastáva.

Nemôžem, ani nechcem čokoľvek radieť, doporučovať, akokoľvek mudrovať nad tým, čo ďalej. A či sa vôbec to „ďalej“ dá nejakým spôsobom dosiahnuť. Nevie, či je to v súčasnosti vôbec v ľudských silách. Bojím sa však toho zabúdania. Veď ak zabudneme na Bohumila Hrabala, tak sa nám z pamäti vytratí veľká časť českej (našej) kultúry a kultúrnosti.

Peter Pačaj

Peter Pačaj na terase Hrabalovy chaty

Dostala se mi do rukou knížka vydaná nakladatelstvem Kruh v Hradci Králové v roce 1969 s názvem „Knihy smolné“. Až na to, že je poměrně pěkně vypravená a tehdy byla prodávána za 19 Kčs, by na ní nebylo nic mimořádného. Jenže předmluvu k ní napsal Bohumil Hrabal.

Domnívám se, že hrabalovským čtenářům stojí za to tento literární útvar, v němž se snoubí pohled právníka s erudicí spisovatele, zprostředkovat.

- hoř -

Tyto slavnostně úděsné zprávy Smolných Knih je možno považovat za černý humor, šibeniční písně, za obsahy černých románů, nad kterými si možno zoufat, je možno tyto zprávy považovat za morální epiku, která se zabývá mravy a jejich úpadkem, nebo se dívat na tyto smolné zprávy jako morytáty, ony kramářské písně, které měly v posluchačích vzbuzovat hrůzu a děs nad spáchaným zločinem. Je ale také možno tyto konfese považovat za autentickou prózu, dotaženou fyzickým násilím k záviděníhodné přesnosti, která obžalovává nejen ty, kteří zpívali směrem k pravdě na mučidlech, ale obžalovává i tu společnost, která odsouzené na mučidla dodala. Copak nelze považovat za překročení meze zákona třeba ten fakt, že lidská společnost ústy soudců vydá člověka právu útrpnému a potom mu utne hlavu jen za to, že lovil v panských lesích srnky? Copak lze mučit a potom upálit dementního člověka za to, že v nedostatku sexuálního objektu použil ovce? Copak lze natahovat na skřípec a potom popravit člověka za to, že uřezal oběšenci kus šatu a kousek pohlaví, aby odvarem z tohoto viselce odčaroval pocení

KNIHY SMOLNÉ

klisen? A koneckonců, copak lze svedenou služebnou, která ze strachu zadusila novorozence, copak ji lze zaživa zasypat do hlíny a navíc ji probodnout kulem srdce, když srdce si sama probodla svým činem ještě dřív, než její čin byl prozrazen? Co je mi potom platné, že forma těchto Smolných Knih se podobá stránkám Starého Zákona, co je mi platné, že najdu enumeraci podobných neštěstí ve verších Walta Whitmana, verších plných soucitu, aniž by obsahy zločinů komentoval, co mi je koneckonců platné zobrazení těchto apokalyptických výpovědí na plátnech Hieronyma Bosche a Breughela staršího, když musím přes stovky podobných Smolných Knih přejít do našeho století, přejít po tom mostě katastrof a lidských tragedií až do našeho slavného dvacátého století a dojít až k literatuře faktu, textům ve kterých třesení kostí a úděs je

zvyšován ne konkrétním zločinem, na který společnost odpovídá preventivním trestem, ale kdy je člověk mučen zrovna tak, jako útrpným právem Smolných Knih, a potom likvidován jen proto, že se narodil jako příslušník jinačí rasy, jinačí třídy. Co je mi potom platné hmotné právní zjištění, že v pozadí Smolných Knih je vždycky zločin a že fyzické násilí bylo vykonáno vždycky jen na tom, kdo příslušný zločin spáchal, kdežto v moderní literatuře faktu nevinně trestaný člověk, nebo v jeho zastoupení umělec, vykonává na sobě morální násilí, aby vydal svědectví a zprávu o tom, co bylo spácháno na těch druhých, ono hrůzné násilí vykonané hromadně lidmi na lidech, jako plnění služebních povinností ve jménu příštího lidského štěstí. To ještě ve Smolných Knihách lze najít sdostatek surové humanity vrcholící v trestním zákoníku minulého století: trestá se, protože bylo zhřešeno. Avšak jak možno žít beze studu v době, která by si činila nárok na páchání historického zla, aniž by současně posunula mocně vpřed dobro, ono dobro, které je budoucností celého lidstva?

Bohumil Hrabal

Vyznání spisovatele spisovateli

Na Hrabalově Kersku se náš kamarád, košícký spisovatel Peter Pačaj, autor šestnácti knih inspirovaných Hrabalem, pochlubil svojí poslední knihou „Kaleidoskop v bubline“. Podobně jako Hrabal píše o kočkách, kamarádech a především o Kersku, které si díky návštěvám hrabalovských setkání mimořádně zamiloval. Mě osobně velmi zaujala pasáž, v níž se vyznává ze vztahu ke „svému“ autorovi.

„Nesmierně obdivujem spisovateľa Bohumila Hrabala, a tým aj všetko, čo s ním v Kersku, širokom okolí, vrátane mesta Nymburka, súvisí. Bohumil Hrabal je českým národným pokladom, aj keď si to časť českého národa asi neuvedomuje a nemálo ľudí dokonca odmieta. Jeho nepravdiví, väčšinou primitívni závidlivci, si môžu hovoriť čokoľvek, Bohumil Hrabal bol skutočne výnimočným spisovateľom, ktorý nielenže vo svojej dobe zmenil podobu českej literatúry, ale zaujal odbornú i širokú literárnu verejnosť v mnohých krajinách sveta. Obrovskú obľubu získal v Maďarsku, Poľsku, v nemeckých hovoriacich krajinách, v Taliansku, ale tiež vo Francúzku, USA, Číne... Hrabalov medzinárodný úspech je nesporný, okrem iného o ňom svedčia mnohé ocenenia a významnenia z rôznych krajín.“

- hoř -

Kde se co šustlo

- Ve středu 10. dubna byla v knihkupectví Kavka v pražské Krocínově ulici uvedena na trh kniha „Vladimír Boudník – Zrcadlo vnitřního života“.
- Ve středu 10. dubna odvysílala ČT 1 v rámci pořadu Gejzír vzpomínku Igora Bareše „Bohumil Hrabal“. Kromě toho, že na něho zavzpomínali Tomáš Mazal, Jakub Češka a Jaromír Hanzlík, objevil se díky historickým filmovým záběrům i sám spisovatel.
- K zahájení turistické sezony se 12. dubna vrátilo na nymburské náměstí návštěvníky města vyhledávané a čerstvě zrestaurované Posezení s Bohumilem Hrabalem. Zároveň vydalo město Nymburk turistickou skládačku Bohumil Hrabal, kterou lze zdarma získat v Turistickém informačním centru Nymburk na náměstí.
- V pořadu Z metropole odvysílala Česká televize 20. dubna reportáž z pražské Libně „Boudník a Hrabal“. Pořad připravila a slovem uváděla Sabina Janovicová, průvodcem po Libni byl Michal Švarc. Na Hrabala zavzpomínal herec Oldřich Kaiser.
- Na Velký pátek, 29. dubna, byla ve městě Békéscsaba otevřena další hrabalovská hospoda v Maďarsku s nymburským Postřižinským pivem.
- Ve stylu hrabalovské stolní společnosti uspořádal spolek Krajinou přílivu v pondělí 20. května v synagoze na Palmovce, jenom z posledních autenticky zachovaných míst z Hrabalova života, setkání s názvem „Neuchopitelný Bohumil Hrabal“. Ke stolu k besedě usedli religionista prof. Pavel Hošek, spisovatel a publicista Tomáš Mazal, filmový režisér doc. Petr Koliha, spisovatel a archivář Petr Kotyk, divadelní režisér prof. Ivo Krobot, spisovatel Josef Krouťvor, nakladatel Zdenko Pavelka a scénograf a ilustrátor Václav Špale.
- Jako soukromý tisk, ve třiceti číslovaných exemplářích, vydal Luboš Drtina bibliofilský tisk textu Bohumila Hrabala „Obrázky bez rámu“. K tisku ho připravil Tomáš Mazal.
- Na knižním veletrhu Svět knihy představili Tomáš Mazal, Václav Špale a Zdenko Pavelka v PEN klubovně Jiřího Gruše první samostatné vydání Hrabalovy povídky „Kain“ z roku 1949 pod názvem „Kain podle Hrabala!“. Vydalo ji nakladatelství Novela bohémica.
- Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje uspořádala v průběhu dubna výstavu Bohumil Hrabal – 110 let. Výtvarné práce vytvořili studenti Střední odborné školy obchodu, užitého umění a designu Plzeň.

Již třetí kerská setkání Bronislava Kuby

Knihu „Slavnosti sněženek – třetí setkání v Hrabalově Kersku“ napsal a vydal pro vyznavače díla Bohumila Hrabala a přátele Kerska tamní obyvatel, patriot a keramik, člen Klubu čtenářů Bohumila Hrabala, Bronislav Kuba. Volně navazuje na dvě předchozí knihy: „...lidské osudy a odhalená tajemství v Hrabalově Kersku“ a „...setkání s Bohumilem Hrabalem a jeho dílem“.

Na tu první zareagoval režisér Jiří Menzel slovy: „Při čtení knížky *Slavnosti sněženek – lidské osudy a odhalená tajemství v Hrabalově Kersku* jsem byl upřímně dojat, protože mi to připomnělo úžasné chvíle, které jsem prožil v Kersku a při práci s Bohumilem Hrabalem. Je skvělé, že tato kniha vznikla.“

K té druhé napsala novinářka a spisovatelka Jarka Pechová: „Je třeba říci, že kniha v žádném případě nepotěší pouze „hrabalovce“. Kulturním přesahem všech zpovídání vypovídá o literatuře, divadle, filmu i obecně o kulturní atmosféře druhé poloviny dvacátého století, a navíc je okořeněná spoustou krásných historek.“

Ve třetím díle své knihy zpovídá Broňa lidi z filmového a literárního světa a lidi z Hrabalova okolí, celkem je to dvacet sedm rozhovorů z let 2022–2024.

O své vzpomínky na Bohumila Hrabala, setkání s ním a jeho dílem se podělili: Míla Řádová – blízká spolupracovnice Jiřího Menzela, Michal Herz – syn režiséra Juraje Herze, Petr Koliha – režisér filmu *Něžný barbar*, Jiří Lábus – protagonista hrabalovských filmů *Andělské oči* či *Obsluhoval jsem anglického krále*, Jaromír Hanzlík – představitel filmového Pepina či Leliho, Pavel Nový – generál z filmu *Obsluhoval jsem anglického krále*, Oldřich Vlach – zahrál si v *Postřižinách* a v „anglickém králi“, Karel Jaroš – mistr zvuku (*Postřižiny* a *Slavnosti sněženek*), Jaroslava Kretschmerová – účetní pivovaru z *Postřižin*, Pavel Soukup – hlas audioknihy *Slavnosti sněženek*, Jakub Motejzík – autor filmu *Hrabalova chata*, Jaroslav Kynčl – americký hostitel Bohumila Hrabala, Monika Zgustová – autorka knihy *V rajské zahradě trpkých plodů*, Daniel Roth – synovec Susanne Roth, Václav Žmolík – autor rozhlasového cyklu *Po Česku*, Aleksander Kaczorowski, polský bohemista, autor knihy *Hrabal – sladká apokalypsa*, Eva Tučná – textařka (*Mám brouka v hlavě*), Hana Hamplová – fotografka, Matt Field – britský velvyslanec v Praze, Zdeněk Sucharda z Kerska, Pavel Fotík – historik, Antonín Nováček – myslivec z Přerova nad Labem,

Luboš Samek z Kerska, manželé Ascherlovi z restaurace Hájenska, Čeněk Kožnar z Kerska, Pavel Dungal – Hrabalův lékař. A nakonec je prostřednictvím článků v novinách představen i sám autor knihy Bronislav Kuba.

- hoř -

Bronislav Kuba

PAMĚTNÍ BANKOVKU KOUPITE JEN V CHATĚ

V nově otevřené, zrekonstruované chatě Bohumila Hrabala v Kersku je možné si koupit pamětní bankovku ke 110. výročí narození Bohumila Hrabala. Byla vytvořena ve spolupráci Středočeského kraje, Polabského muzea a Muzea cenných papírů. Grafický návrh vytvořil osvědčený autor již několika pamětních bankovek Matěj Gábriš.

Na rubové straně nové pamětní bankovky o symbolické nominální hodnotě 110 Kč je Hrabalova chata se symboly sněženek a pívniho půllitru, na lici pak Hrabalova podobizna, kočka a symbol zkřížené železniční výpravky a pera. Na spodku je v úzkém políčku uveden citát: Pábitel je každý člověk, který je taky navštíven inspirací a říká věty, o kterých rozumní lidé říkají, že jsou nerozumné, dělá věci, které

slušní lidé nedělají, pábení je tedy usilování o zakázané.“

Bankovku lze zakoupit za 250 Kč.

Závěrečná „Čtvrtá zpráva přednesená v Klubu přátel města Nymburka v pivnici nymburského pivovaru v Kodaňské ulici vyjde v příštím čísle Nymburského pábitele.

Zpravodaj Klubu čtenářů Bohumila Hrabala Nymburský pábítel, červenec 2024. Registrace: MK ČR E 10887. Vydavatel: Městská knihovna, Palackého 1749, 288 02 Nymburk, tel.: 325 512 723. Šéfredaktor: Jan Řehounek, Všechná 1666/6, 288 02 Nymburk, tel. 603 238 523, e-mail: jan.rehounek@seznam.cz. Grafické zpracování: Vladimír Kvíz, Ječná 26, 288 02 Nymburk, tel.: 603 415 060, e-mail: vladimirkviz@gmail.com. Tisk: Tiskárna Boftisk, Potoční 1847, 288 02 Nymburk, tel.: 737 419 930, www.boftisk.cz. Pro členy Klubu čtenářů Bohumila Hrabala zdarma, volně prodejné výtisky 10 Kč. Náklad 220 ks.